הגדה
של
פסח

עין חרוד

תרצ"ד

פ ר ש ת ה " ס ד ר ".

א. ק צ י ר ה ע מ ר .

בשעה 4 - הפסקת העבודה.

בשעה 5-, לקול הפעמון מסתדר הקהל בשתי שורות מחדר-האוכל של ההורים עד השדה במערב.

הילדים עוברים בשירה ("בשרון ובגליל", "אם גרעין זרעת") מבית-הספר בין שורות הקהל.

הקהל שר: "לך היום אל ארץ חדשה", "בשוב ד'".

לאחר שעוברים הילדים, נלוה הקהל לתהלוכה ב ס ו פ ה.

שרים: "עלה עלינו", "אנו באנו ארצה"...

בשדה-הקמה עוברים הקוצרים והמעמרים למקומותיהם.

פותחים בשיר: "הבאת העמר" ("השמש במערב").

הקוצרים - קוצרים.

הקהל מלוה בשיר: "לא לחם קלוקל"...

המעמרים - מעמרים.

הקהל מלוה בשיר: " השבלים פנימה"...

הילדים מתרכזים מסביב לערמות הקציר ומאלמים אלומות העמר.

הקהל, על עמדו, מלוה את המאלמים בשירה: "שיר מאגדי העמר", "לעמר".

הַיְלָדִים מְחַלְּקִים חֲפָנֵי
שִׁבֳּלִים לַקָּהָל.

הַתַּהֲלוּכָה חוֹזֶרֶת.
הַקָּהָל עוֹבֵר בְּרֹאשׁ. מִסְתַּדֵּר בִּשְׁתֵּי
שׁוּרוֹת כְּבַתְּחִלָּה עַד חֲדַר הָאֹכֶל
שֶׁל הַהוֹרִים וְהַיְלָדִים עוֹבְ-
רִים בַּתָּוֶךְ.
שָׁרִים אֶת שִׁירֵי הַתַּהֲלוּכָה.

הַפְסָקָה.

ב. הֲבָאַת הָעֹמֶר.

עִם צִלְצוּל הַפַּעֲמוֹן מִתְכַּנֵּס
הַקָּהָל לַחֲדַר-הָאֹכֶל - וְיוֹשֵׁב.

לְצִלְילֵי הַפְּסַנְתֵּר בַּמַּנְגִּינַת
"הֲבָאַת הָעֹמֶר" נִכְנָסִים הַיְלָדִים
בִּשְׁתֵּי שׁוּרוֹת וְעוֹבְרִים לְאֹרֶךְ חֲדַר-
הָאֹכֶל.

מַגִּישִׁים אֶת הָעֹמֶר.

הַמְקַבְּלִים מַכְרִיזִים ג'
פְּעָמִים:

"שְׁנַת תְּבוּאָה חֲדָשָׁה!"

הַיְלָדִים וְכָל הַקָּהָל עוֹנִים
גַּם הֵם ג' פְּעָמִים:

"שְׁנַת תְּבוּאָה חֲדָשָׁה!"

הַקָּהָל שָׁר פַּעֲמַיִם:

"שְׁנַת תְּבוּאָה חֲדָשָׁה!"

הַיְלָדִים יוֹשְׁבִים לְיַד
הַשֻּׁלְחָנוֹת.

ג. " ה ג ד ה " .

"זָכוֹר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה."

נְגִינָה (פְּסַנְתֵּר)

"הָא לַחְמָא עַנְיָא " - שִׁירָה בְּצִבּוּר.

"מַה נִּשְׁתַּנָּה" - שִׁירַת הַיְלָדִים.

"עֲבָדִים הָיִינוּ" - שִׁירָה בְּצִבּוּר.

ד' קֻשְׁיוֹת - אַחַד הַיְלָדִים.

תְּשׁוּבָה - אַחַד מִזִּקְנֵי הַיִּשּׁוּב.

"הַשִּׁעְבּוּד" - הַקְּרָאָה .

"יִשְׂרָאֵל נִגְאֲלוּ" - הַקְּרָאָה.

שֻׁ לְ חָ ן עָ ר וּ ךְ.

מָנָה רִאשׁוֹנָה.

"זָכוֹר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה" - שִׁירָה בְּצִבּוּר

"אָשִׁירָה לַד' "(שִׁירַת מֹשֶׁה) - "

"עֲבָדִים הָיִינוּ" - שִׁירָה בְּצִבּוּר.

" מֹשֶׁה " - הַקְּרָאָה.

מָ נָ ה שְׁ נִ יָּ ה .

"עָבַר קָצִיר, כָּלָה קַיִץ" - שִׁירָה.

"עַל הַשְּׁחִיטָה"(בְּיַאלִיק)-דִּקְלוּם.

"הִתְעוֹרְרִי, קוּמִי, יְרוּשָׁלַיִם" - (קְטָעִים מִיְשַׁעְיָהוּ)

"וְהָיָה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים"-(מִישַׁעְיָהוּ)

"מְחוֹל מַסָּדָה" - שִׁירָה בְּצִבּוּר.

ג וֹ מְ רִ י ם לֶ אֱ כ וֹ ל.

הַפְסָקָה.

"וְהִיא שֶׁעָמְדָה" - שִׁירָה בְּצִבּוּר.

"אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא" - " "

"חַד גַּדְיָא " - " "

שִׁירָה, רִיקּוּד.

וְ כָ ל הַ מַּ רְ בֶּ ה - הֲ רֵ י זֶ ה מְ שֻׁ בָּ ח...

שירי התהלוכה.

בשרון ובגליל.

המלים - בן-ישי.
המנגינה - ש.ש.

בשרון ובגליל שדות גנים פורים.
ישראל הנוטעים, ישראל הזורעים.
נוטעים הם וזורעים הם,
ושיר על כל שפתים -
זו שירה חדשה לך, ירושלים!

*

אם גרעין זרעת.

המלים - בן אמתי.
המנגינה-ש.פוסטולסקי

אם גרעין זרעת - בטח !
עץ נטעת - לא למות !
בל תדם הלמות מקבת

רד, אנך, על הנדבך,
ולבנה על לבנה בניח
ונגביה הארח.

כֵּן תֶּחֱזַק הַלְּמוּת מַקֶּבֶת
עֵץ נָטַעְתָּ – לֹא לָמוּת !
הֵן גַּרְעִין זָרַעְתָּ – בְּטַח !

*

המנגינה – פוסטולסקי

לֵךְ ! הַיּוֹם אֶל אֶרֶץ חֲדָשָׁה אַתָּה עוֹבֵר.

*

שִׁיר-עַם.

בְּשׁוּב ד' אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן הָיִינוּ כְּחוֹלְמִים.
אָז יִמָּלֵא שְׂחוֹק פִּינוּ וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה.
אָז יֹאמְרוּ בַגּוֹיִם: הִגְדִּיל ד' לַעֲשׂוֹת עִם אֵלֶּה.
הִגְדִּיל ד' לַעֲשׂוֹת עִמָּנוּ. הָיִינוּ שְׂמֵחִים.
הַזּוֹרְעִים בְּדִמְעָה – בְּרִנָּה יִקְצוֹרוּ.

(תְּהִלִּים)

*

עָלֹה עָלִינוּ, אַרְצָה עָלִינוּ – – –

*

אָנוּ בָּאנוּ אַרְצָה
לִבְנוֹת וּלְהִבָּנוֹת בָּהּ.

המלים - מ.ט.
המנגינה-פוסטולסקי.

הבאת העמר.

השמש במערב יורדת,שוקעת,
כסו השמים אדם חכליל.
מעירות יהודה נוהר העם
בקול מצהלות ובקול חליל.
תרועת גיל נשאה באויר,
קול ששון, קול רינה ושיר.

השדה בשפליו עומד לקציר,
כל שבלת מאה שערים.
"בא השמש?" - הקוצר ישאל.
"הן, הן והן "- יענהו הקהל.
"האקצור, גבזה המגל ?"
"הן, הן והן " - יענהו הקהל.
"חלקה זו?" - יוסיף וישאל.
"הן, הן והן " - יענהו הקהל.

הַשִּׁבֳּלִים פְּנִימָה...

המלים -לוי בן-אמתי.
המנגינה-פוסטולסקי.

רָאִינוּ עֲמָלֵנוּ
כְּעֲמַל הַנְּמָלִים :
כָּל אִישׁ יָבִיא כְּעֹמֶר אֱלְמוּת -
גְּדִישׁ דָּגָן יָקוּם לְתַלְפִּיּוֹת ;
וְשִׁבֳּלָיו פְּנִימָה ,
פְּנִימָה הַשִּׁבֳּלִים .

רָאִינוּ עֲמָלֵנוּ
זֶה עֲמַל הַנְּמָלִים
כֵּן יִרְבֶּה. לוּ יְבֹרַךְ כִּפְלַיִם
מִשְּׁמַנֵּי הָארֶץ וּמִטַּל שָׁמַיִם;
עִם שִׁבֳּלִים פְּנִימָה,
פְּנִימָה הַשִּׁבֳּלִים.

רָאִינוּ עֲמָלֵנוּ
הוּא עֲמַל הַנְּמָלִים
שִׁמְרוּ, אֵיפוֹא, אַחִים אוֹגְרֵי-הַבָּר
לְיוֹם מָצוֹר, יָעוּט אוֹיֵב וָצָר.
הַשִּׁבֳּלִים פְּנִימָה,
פְּנִימָה הַשִּׁבֳּלִים.

המנגינה -ש.פוסטולסקי

שְׁנַת תְּבוּאָה חֲדָשָׁה
מְבִיאָה בִּרְכַּת הָאֲדָמָה.
אֲסָמֵינוּ יִמָּלְאוּ בָר,
יְקָבֵינוּ תִּירוֹשׁ-יִצְהָר.

המנגינה - פוסטולסקי.

לֹא! לֹא לֶחֶם קְלוֹקֵל, שְׂלָו וּדְגַן שָׁמַיִם -
לֶחֶם עֶצֶב תֹּאכַל, פְּרִי עֲמַל יָדַיִם!

("קוּמוּ,תּוֹעֵי מִדְבָּר"-ביאליק)

שִׁיר מְאַגְּדֵי הָעֹמֶר.

המלים - ז.
המנגינה-פוסטולסקי.

נְאַגֵּד אֲגֻדִּים בַּבָּר,
נְאַלֵּם אֲלֻמּוֹת בַּכָּר,
עֹמֶר תְּבוּאָה חֲדָשָׁה.
הַמְּלִילוֹת רַכּוֹת-גַּרְעִינִים,
זַרְעֵי הַבְּרָכָה עוֹד סְפוּנִים,
עֹמֶר תְּבוּאָה חֲדָשָׁה.

נִנְצוֹר מִצַּר וּמֵאוֹיֵב מִתְנַקֵּשׁ,
מֵחֹרֶב, רוּחַ שׁוֹדֵף וּמֵאֵשׁ,
עֹמֶר תְּבוּאָה חֲדָשָׁה.
אֲדָמָה תִּשָּׂא תַּגְמוּל,
בָּרוּךְ יְבֹרַךְ - בִּידֵינוּ הַיְבוּל,
עֹמֶר תְּבוּאָה חֲדָשָׁה.

לָ עֹ מֶ ר.

המנגינה -פוסטולסקי.

שָׂדֶה קָמָה יָפֶה עָמַד,
עִם שַׁחַר עָלָיו הַטַּל יָרַד,
עַתָּה קְצָרוֹ מַגָּל חַד,
חָשַׂף שָׂדֶה עַד שֶׁמֶשׁ רַד.
נֵצֵא כּוּלָנוּ יָד עַל יָד,
נָרִים גִּבְעוֹל חַד אֶל חַד,
נְאַגְּדֵם (וּנְקַשְּׁרֵם) כְּאֶחָד,
וְיִהְיֶה לְעֹמֶר בְּכָל יָד.

פ ע ב ד ו ת ל ח ר ו ת .

זָכוֹר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יְצָאתֶם מִמִּצְרַיִם, מִבֵּית עֲבָדִים.
הַיּוֹם אַתֶּם יוֹצְאִים בְּחֹדֶשׁ הָאָבִיב .

הָא לַחְמָא עַנְיָא דִּי אֲכָלוּ אַבְהָתַנָא בְּאַרְעָא דְמִצְרָיִם. כָּל דִּכְפִין -
יֵיתֵי וְיֵיכוֹל, כָּל דִּצְרִיךְ יֵיתֵי וְיִפְסַח. הָשַׁתָּא - הָכָא, לְשָׁנָה הַבָּאָה -
בְּאַרְעָא דְיִשְׂרָאֵל. הָשַׁתָּא - עַבְדֵי, לְשָׁנָה הַבָּאָה - בְּנֵי חוֹרִין.
(הגדה של פסח)

מַה נִּשְׁתַּנָּה הַלַּיְלָה הַזֶּה מִכָּל הַלֵּילוֹת, שֶׁבְּכָל הַלֵּילוֹת אָנוּ אוֹכְלִין
חָמֵץ וּמַצָּה, הַלַּיְלָה הַזֶּה כּוּלוֹ מַצָּה.
(הגדה של פסח)
(שירת הילדים)

עֲבָדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם. וַיּוֹצִיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מִשָּׁם בְּיָד
חֲזָקָה וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה . וְאִילוּ לֹא הוֹצִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת אֲבוֹתֵינוּ מִמִּצְרַיִם
הֲרֵי אָנוּ וּבָנֵינוּ וּבְנֵי בָנֵינוּ מְשֻׁעְבָּדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם.
(הגדה של פסח)
(שירת הצבור)

אַרְבַּע קֻשְׁיוֹת.

(שואל (אחד הילדים)

א. מַדּוּעַ שׂוֹנְאִים אֶת הַיְּהוּדִים בְּכָל הָעוֹלָם ?

ב. מָתַי יָשׁוּב יִשְׂרָאֵל לְאַרְצוֹ ?

ג. מָתַי תִּהְיֶה אַרְצֵנוּ כְּגַן רָוֶה ?

ד. מָתַי יִהְיֶה שָׁלוֹם וְאַחֲוָה בְּכָל הָעוֹלָם ?

עונה - אחד מזקני הישוב.

השעבוד.

ובני ישראל פרו וירבו ויעצמו במאד מאד ותמלא הארץ אותם. ויקם מלך חדש על מצרים ויאמר אל עמו: "הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו! הבה נתחכמה לו פן ירבה והיה כי תקראנה מלחמה ונוסף גם הוא על שונאינו ונלחם בנו ועלה מן הארץ". וישימו עליו שרי מסים למען ענותו בסבלותם ויבן ערי מסכנות לפרעה את פתום ואת רעמסס. וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרץ.

(שמות א')

ישראל נגאלו ממצרים בשביל שלא שנו שמם: ראובן ושמעון ירדו, ראובן ושמעון עלו. לא היו קוראים ליהודה - רופוס, ולא לראובן - לוליאני, ולא ליוסף - לוסטוס ולא לבנימין - אלכסנדרי; לא שנו את לשונם, שהיו מדברים בלשון הקודש.

(ויקרא רבה;שמות רבה)

והיא שעמדה לאבותינו ולנו. שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלותנו. אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותנו. והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם.

(הגדה של פסח)

שלחן ערוך.

א ו כ ל י ם א ת ה מ נ ה ה ר א ש ו נ ה.

זָכוֹר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה אֲשֶׁר יְצָאתָ מִמִּצְרַיִם,מִבֵּית עֲבָדִים.
(שירה)

אָשִׁירָה לד', כִּי גָאֹה גָּאָה סוּס וְרוֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם.
שִׁירַת מֹשֶׁה.
המנגינה-פוסטולסקי

עֲבָדִים הָיִינוּ,
עַתָּה בְּנֵי חוֹרִין.

המנגינה - ש.פוסטולסקי

מֹשֶׁה.

הַסְּלִיחוֹת.

וּמֹשֶׁה הָיָה רֹעֶה אֶת צֹאן יִתְרוֹ חוֹתְנוֹ כֹּהֵן מִדְיָן. וַיִּנְהַג אֶת הַצֹּאן אַחַר הַמִּדְבָּר וַיָּבֹא אֶל הַר הָאֱלֹהִים חוֹרֵבָה. וַיִּקְרָא אֵלָיו אֱלֹהִים מִתּוֹךְ הַסְּנֶה וַיֹּאמֶר: מֹשֶׁה, מֹשֶׁה! וַיֹּאמֶר: הִנֵּנִי. וַיֹּאמֶר: אָנֹכִי אֱלֹהֵי אָבִיךָ, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם, אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב! – רָאֹה רָאִיתִי אֶת עֳנִי עַמִּי, אֲשֶׁר בְּמִצְרָיִם וְאֶת צַעֲקָתָם שָׁמַעְתִּי מִפְּנֵי נֹגְשָׂיו וָאֵרֵד לְהַצִּילוֹ מִיַּד מִצְרַיִם וּלְהַעֲלוֹתוֹ מִן הָאָרֶץ הַהִיא אֶל אֶרֶץ טוֹבָה וּרְחָבָה – אֶל אֶרֶץ זָבַת חָלָב וּדְבָשׁ, אֶל מְקוֹם הַכְּנַעֲנִי וְהַחִתִּי וְהָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַחִוִּי וְהַיְבוּסִי. וְעַתָּה לְכָה וְאֶשְׁלָחֲךָ אֶל פַּרְעֹה וְהוֹצֵא אֶת עַמִּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם. (שְׁמוֹת ג׳)

וְהָאֱלֹהִים יְדַבֵּר, וְאֵלָיו יְדַבֵּר: – לֵךְ שׁוּב מִצְרַיְמָה וְעָשִׂיתָ לִּי עָם. הֲיָדַעְתָּ אֵיךְ יֵעָשֶׂה עָם?

אֶת הָעוֹבְדִים וְאֶת הָאוּמְלָלִים תִּקְרָא אֵלֶיךָ, אֶת כָּל אֵלֶּה אֲשֶׁר יֵאָנְחוּ מֵעֲבוֹדָה וּמֵרוֹב פֶּרֶךְ וַאֲשֶׁר יְעֻנּוּ תַּחַת יַד נוֹגְשִׂים וּפְקִידִים וְאֵין לָהֶם בִּלְתִּי אִם לֵב וּבַלֵּב הַזֶּה מְעַט רֶגֶשׁ, וְדִבַּרְתָּ אֲלֵיהֶם, וְהוֹצֵאתָ אוֹתָם מִבֵּית הָעֲבָדִים וּגְאַלְתֶּם וְנָתַתָּ לָהֶם חוּקִּים וּמִשְׁפָּטִים וְעָשִׂיתָ אוֹתָם לְעָם.

לֵךְ, בּוֹא מִצְרַיְמָה וּבָאתָ אֶל הַנַּעֲנִים וְהָאוּמְלָלִים, אֶל כָּל הַנֶּאֱ-
נָחִים וְהַנִּדְכָּאִים, וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם, כִּי עֲבָדִים הֵם – וְהֵם לֹא יָבִינוּ: וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם
כִּי אוּמְלָלִים הֵם וְהֵם לֹא יֵדְעוּ: וְכִי גָדוֹל עָנְיָם וּגְדוֹלִים מַכְאוֹבֵיהֶם וְנוֹרָא לַחֲצָם
וְהֵם לֹא יַאֲמִינוּ: וּפָקַחְתָּ אֶת עֵינֵיהֶם בְּחוֹזֶק יָד עַל כָּל לַחֲצָם וְעַל כָּל עָנְיָם –
וְגָאַלְתָּ אוֹתָם.

וְעַם רָב יִמָּשֵׁךְ אַחֲרֶיךָ מִקֶּרֶב אַחֶיךָ, אֲשֶׁר לֹא יָדַעְתָּ וַאֲשֶׁר לֹא יְדָעוּךָ
עוֹד, וּמִקֶּרֶב כָּל הָעָם מִסָּבִיב אֲשֶׁר רַע וּמַר לָהֶם, וְהָיִיתָ לְאַב הֲמוֹן אָדָם רָב וּלְרֹאשׁ
שְׁבָטָיו וְעָשִׂיתָ מִן הַתּוֹלָעִים – אָדָם, וּמִן הָאָדָם – עָם, וּמֵעַפְרוֹת חוֹל – אֶרֶץ.

(ד. פרישמן)

מ ו ת   מ ֹש ֶ ה.

וַיַּעַל מֹשֶׁה מֵעַרְבוֹת מוֹאָב אֶל הַר נְבוֹ רֹאשׁ הַפִּסְגָּה אֲשֶׁר עַל פְּנֵי
יְרֵחוֹ וַיַּרְאֵהוּ יְהֹוָה אֶת כָּל הָאָרֶץ, אֶת הַגִּלְעָד עַד דָּן וְאֵת כָּל נַפְתָּלִי וְאֶת אֶרֶץ
אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה וְאֵת כָּל אֶרֶץ יְהוּדָה עַד הַיָּם הָאַחֲרוֹן, וְאֶת הַנֶּגֶב וְאֶת הַכִּכָּר בִּקְעַת
יְרֵחוֹ, עִיר הַתְּמָרִים עַד צֹעַר. וַיֹּאמֶר יְהֹוָה אֵלָיו: " זֹאת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם,
יִצְחָק וּלְיַעֲקֹב לֵאמֹר: לְזַרְעֲךָ אֶתְּנֶנָּה.

(דְּבָרִים ל"ד)

א ו כ ל י ם   א ת   ה מ נ ה   ה ש נ י ה.

קוּמוּ, תּוֹעֵי מִדְבָּר !

קוּמוּ, תּוֹעֵי מִדְבָּר , צְאוּ מִתּוֹךְ הַשְּׁמָמָה;
עוֹד הַדֶּרֶךְ רַב, עוֹד רַבָּה הַמִּלְחָמָה.

רַב לָכֶם לָנוּעַ, לָנוּד בָּעֲרָבָה -
וְלִפְנֵיכֶם פְּרוּשָׂה דֶּרֶךְ גְּדוֹלָה, רְחָבָה.

רַק אַרְבָּעִים שָׁנָה נִתַּע בֵּין הֶהָרִים -
וּבַחוֹל טָמַנּוּ שִׁשִּׁים רִבּוֹא פְּגָרִים.

אַל נָא יַעַצְרוּנוּ פִּגְרֵי הַנֶּחֱשָׁלִים,
שֶׁבְּעַבְדוּתָם מֵתוּ - נִפְסַח עַל הַחֲלָלִים !

יִרְקְבוּ בִּקְלוֹנָם סְרוּחִים עַל צְרוֹרוֹתָם,
שֶׁבִּכְתֵפָם נָשְׂאוּ מִמִּצְרַיִם אוֹתָם.

יִמְתַּק לָמוֹ חֲלוֹמָם, חֲלוֹם רֹב בְּצָלִים, שׁוּמִים,
דּוּדִים מְלֵאֵי בְּשַׂר רַבִּים וַעֲצוּמִים.

קומו, אפוא, נדים! עזבו את השממה!
אך אל - יעל קולכם, דרכו עז בדממה!

פן צעדכם ירגיז מדבר ונרדמיו -
איש ואיש בלבבו ישמע הד פעמיו!

איש בלבבו ישמע קול אלה דובר:
"לך! היום אל - ארץ חדשה אתה עובר!

לא! לא לחם קלוקל, שלו ודגן שמים -
לחם עצב תאכל, פרי עמל ידים!

לא! לא אהל תהו ועליות שחקים -
בית אחר תבנה, אהל אחר תקים!

כי מלבד המדבר תחת השמים,
עוד לאלה עולם גדול רחב ידים.

ומלבד ילל הישימון, דמי הציה -
תרגש תחת שמשו ארץ יפה-פיה".

ח.נ. ביאליק.

קטעים מירמיהו, נחמיה.
המנגינה - יהודה

עָבַר קָצִיר כָּלָה קָיִץ
וַאֲנַחְנוּ לֹא נוֹשָׁעְנוּ.
מִנְעִי קוֹלֵךְ מִבֶּכִי
וְעֵינַיִךְ מִדִּמְעָה -
יֵשׁ שָׂכָר לִפְעוּלָתֵךְ
וְשָׁבוּ מֵאֶרֶץ אוֹיֵב.

נָקוּם וּבָנִינוּ!
הַבּוֹנִים בַּחוֹמָה,
וְהַנּוֹשְׂאִים בַּסֵּבֶל
עוֹמְסִים.
בְּאַחַת יָדוֹ עוֹשֶׂה בַמְּלָאכָה
וְאַחַת מַחֲזֶקֶת הַשָּׁלַח.

עַל הַשְּׁחִיטָה. (קטע)

וְכָל הָאָרֶץ לִי גַרְדֹּם –
וַאֲנַחְנוּ – אֲנַחְנוּ הַמְעָט!
דָּמִי מוּתָּר – הַךְ קָדְקֹד, וְיִזַנֵּק דַּם רֶצַח.
דַּם יוֹנֵק וָשָׂב עַל כֻּתָּנְתְּךָ –
וְלֹא יִמַּח לָנֶצַח, לָנֶצַח.

וְאִם יֵשׁ צֶדֶק – יוֹפַע מִיָּד!
אַךְ אִם-אַחֲרֵי הִשָּׁמְדִי מִתַּחַת רָקִיעַ
הַצֶּדֶק יוֹפִיעַ –
יְמֻגַּר-נָא כִּסְאוֹ לָעַד!
וּבְרֶשַׁע עוֹלָמִים שָׁמַיִם יִמַּקּוּ;
אַף-אַתֶּם לְכוּ, זֵדִים, בַּחֲמַסְכֶם זֶה
וּבְדִמְכֶם חֲיוּ וְהִנָּקוּ.

וְאָרוּר הָאוֹמֵר: נְקֹם!
נְקָמָה כָזֹאת, נִקְמַת דַּם יֶלֶד קָטָן
עוֹד לֹא-בָרָא הַשָּׂטָן –

וְיִקֹּב הַדָּם אֶת-הַתְּהוֹם !
יִקֹּב הַדָּם עַד תְּהֹמוֹת מַחֲשַׁכִּים,
וְאָכַל בַּחֹשֶׁךְ וְחָתַר שָׁם
כָּל-מוֹסְדוֹת הָאָרֶץ הַנִּמַקִּים.

ח.נ. ביאליק.

הִתְעוֹרְרִי, קוּמִי, יְרוּשָׁלַיִם, הִנֵּה לָקַחְתִּי מִיָּדֵךְ אֶת כּוֹס הַתַּרְעֵלָה, לֹא תוֹסִיפִי לִשְׁתּוֹתָהּ עוֹד.- עוּרִי, עוּרִי לִבְשִׁי עֻזֵּךְ, צִיּוֹן, הִתְנַעֲרִי מֵעָפָר, קוּמִי שְׁבִי, ירוּשָׁלָיִם.- שְׂאִי סָבִיב עֵינַיִךְ וּרְאִי : כֻּלָּם נִקְבְּצוּ בָאוּ לָךְ בָּנַיִךְ מֵרָחוֹק יָבוֹאוּ וּבְנוֹתַיִךְ עַל צַד תֵּאָמַנָה. (קטעים מישעיהו)

הַדָּבָר אֲשֶׁר חָזָה יְשַׁעְיָהוּ בֶּן-אָמוֹץ עַל יְהוּדָה וִירוּשָׁלָם: וְהָיָה בְּאַחֲרִית הַיָּמִים נָכוֹן יִהְיֶה הַר בֵּית-יְהוָֹה בְּרֹאשׁ הֶהָרִים וְנִשָּׂא מִגְּבָעוֹת וְנָהֲרוּ אֵלָיו כָּל הַגּוֹיִם: וְהָלְכוּ עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לְכוּ וְנַעֲלֶה אֶל הַר-יְהוָֹה, אֶל בֵּית אֱלֹהֵי יַעֲקֹב וְיֹרֵנוּ מִדְּרָכָיו וְנֵלְכָה בְּאֹרְחוֹתָיו , כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וּדְבַר= יְהוָֹה מִירוּשָׁלָם: וְשָׁפַט בֵּין הַגּוֹיִם וְהוֹכִיחַ לְעַמִּים רַבִּים וְכִתְּתוּ חַרְבוֹתָם לְאִתִּים וַחֲנִיתוֹתֵיהֶם לְמַזְמֵרוֹת , לֹא-יִשָּׂא גוֹי אֶל-גּוֹי חֶרֶב וְלֹא יִלְמְדוּ עוֹד מִלְחָמָה :

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

חַד גַּדְיָא.

גְּדִי אֶחָד קָנָה אַבָּא
בִּשְׁנֵי זוּזִים.

גְּדִי אֶחָד בִּשְׁנֵי זוּזִים,
חַד גַּדְיָא, חַד גַּדְיָא.
בָּא חָתוּל וְאָכַל אֶת הַגְּדִי,
שֶׁקָּנָה אַבָּא בִּשְׁנֵי זוּזִים.
גְּדִי אֶחָד וכו'
בָּא כֶּלֶב וְנָשַׁךְ לֶחָתוּל
שֶׁאָכַל אֶת הַגְּדִי,
שֶׁקָּנָה אַבָּא בִּשְׁנֵי זוּזִים.
גְּדִי אֶחָד וכו'
בָּא מַקֵּל וְהִכָּה אֶת הַכֶּלֶב,
שֶׁנָּשַׁךְ לֶחָתוּל, שֶׁאָכַל אֶת הַגְּדִי,
שֶׁקָּנָה אַבָּא בִּשְׁנֵי זוּזִים.
גְּדִי אֶחָד וכו'.
בָּאָה אֵשׁ וְשָׂרְפָה אֶת הַמַּקֵּל,

שֶׁהִכָּה אֶת הַכֶּלֶב, שֶׁנָּשַׁךְ לְחָתוּל,
שֶׁאָכַל אֶת הַגְּדִי, שֶׁקָּנָה אַבָּא
בִּשְׁנֵי זוּזִים.

גְּדִי אֶחָד וכו'.

בָּאוּ מַיִם וְכִבּוּ אֶת הָאֵשׁ,
שֶׁשָּׂרְפָה אֶת הַמַּקֵּל,
שֶׁהִכָּה אֶת הַכֶּלֶב,
שֶׁנָּשַׁךְ לְחָתוּל, שֶׁאָכַל אֶת הַגְּדִי,
שֶׁקָּנָה אַבָּא בִּשְׁנֵי זוּזִים.

גְּדִי אֶחָד וכו'.

בָּא שׁוֹר וְשָׁתָה אֶת הַמַּיִם,
שֶׁכִּבּוּ אֶת הָאֵשׁ, שֶׁשָּׂרְפָה אֶת הַמַּקֵּל,
שֶׁהִכָּה אֶת הַכֶּלֶב,
שֶׁנָּשַׁךְ לְחָתוּל,
שֶׁאָכַל אֶת הַגְּדִי,
שֶׁקָּנָה אַבָּא בִּשְׁנֵי זוּזִים.

גְּדִי אֶחָד וכו'.